

**MO
NEY**
WORK-OUT
TRAIN JE FINANCIËLE SKILLS

ANTOINETTE LEERDAM

MONEY

WORK-OUT

Money work-out is het werkboek bij en de praktische aanvulling op *Money Magazine over bedrijfseconomie voor hbo*. In *Money* heb ik de essentie van bedrijfseconomie zo toegankelijk mogelijk uitgelegd. *Money* is in 2017 voor het eerst in het hoger beroepsonderwijs gebruikt. In een evaluatie lieten studenten weten dat ze meer opdrachten konden gebruiken om te oefenen met de behandelde begrotingen en kengetallen. *Money work-out* biedt de mogelijkheid om je financiële vaardigheden verder te ontwikkelen. Daarnaast introduceert dit werkboek je in de wereld van crowdfunding. Collin Crowdfund is uitgegroeid tot een groot crowdfundingplatform. Dezelfde onderneming ontwikkelde de Collin Credit Score. Ook de bank Knab werkt met crowdfunding. De bank maakt eveneens gebruik van de Collin Credit Score om daarmee mogelijke investeerders in start-ups of andere ondernemingen te adviseren over mogelijke risico's. Hoe hoger een onderneming die financiering zoekt scoort in de Collin Credit Score, hoe lager het risico is dat investeerders lopen. Dit risico wordt vertaald in een lagere rentevergoeding. (Voor een verdere uitleg zie de bijlage.) Ten tijde van het schrijven van *Money work-out* is de rente op basisspaarrekeningen heel laag. Deze rente ligt in 2017 tussen 0,00% en 0,55%. Voor een investeerder kan het deelnemen aan crowdfundingplatforms dan ook een interessant verdienmodel opleveren. Deelnemen kan al met heel kleine bedragen en investeerders kunnen zelf uitmaken aan welke ondernemingen ze een deel van de lening willen verstrekken. Dat maakt investeren ook nog leuk om te doen. Wil je weten wat de rentevergoedingen op leningen zijn, ga dan naar www.collincrowdfund.nl of www.knab.nl.

Om soepel en makkelijk financiële businessplannen te kunnen opstellen is het nodig je financiële skills te trainen. Met *Money work-out* kun je oefenen met het opstellen van investeringsbegrotingen, financieringsbegrotingen, exploitatiebegrotingen, liquiditeitsbegrotingen en btw-begrotingen. Daarnaast zijn er oefeningen voor het berekenen van de solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit. Ten slotte kun je oefenen met het bedenken van verdienmodellen en hoe je kostenvermindering en opbrengstvermeerdering kunt aanpakken. Veel succes bij het trainen van je financiële skills.

ANTOINETTE LEERDAM

DEEL 1 OPDRACHTEN P. 8

Creëer je eigen beroep
en word gelukkig

INSPIRATIE

6

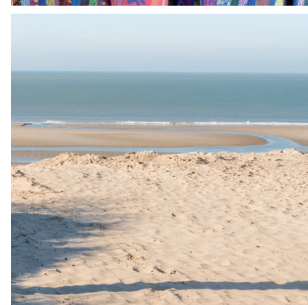
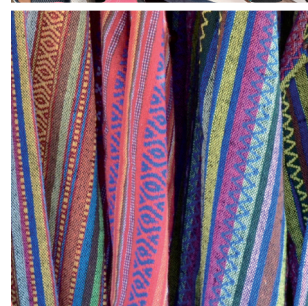
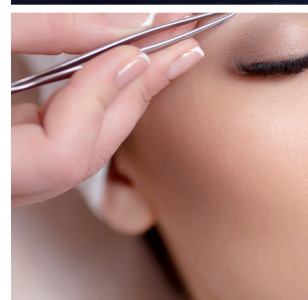
1	FIND-ME-A-CAR	8
2	BENZINGT	20
3	DE WERKLOUNGE	28
4	TELLTHESTORY	42
5	ALVINSECURITY	52
6	INDOORJUNGLE.COM	60
7	MOOITAART	64
8	ICED	68
9	FIXMEMYBROWS	72
10	VINTAGE SNEAKERS	78
11	DRESS-TO-IMPRESS	92
12	MASSAGE-OP-HET-STRAND	106
13	FREE GUIDED SURPRISETOUR ROTTERDAM	110
14	JE PAARD VERZORGEN	114
15	HIPPE NIEUWE VERDIENMODELLEN	116

1	FIND-ME-A-CAR	122
2	BENZINGT	129
3	DE WERKLOUNGE	132
4	TELLTHESTORY	138
5	ALVINSECURITY	142
6	INDOORJUNGLE.COM	144
7	MOOITAART	145
8	ICED	146
9	FIXMEMYBROWS	148
10	VINTAGE SNEAKERS	150
11	DRESS-TO-IMPRESS	154
12	MASSAGE-OP-HET-STRAND	159
13	FREE GUIDED SURPRISETOUR ROTTERDAM	160
14	JE PAARD VERZORGEN	161
15	HIPPE NIEUWE VERDIENMODELLEN	162
	BIJLAGE: HOE WERKT CROWDFUNDING?	163

**Een nieuwe trend:
Hipsterpatat**

DEEL 2 UITWERKINGEN P. 120

Voor het maken van *Money work-out* heb ik mij laten inspireren door het **Mauritshuis** in Den Haag. In dit museum vind je schilderijen uit de Hollandse Gouden Eeuw. Eenmaal verlost van het Spaanse juk, maakte de Republiek der Verenigde Nederlanden tijdens de zeventiende eeuw een periode van ongekennde voorspoed door. De economische groei in de republiek was groter dan in andere landen van Europa. Haar zeemacht was de belangrijkste van Europa en haar schepen doorkruisten wereldzeeën en deden daarbij alle continenten aan.

CITAAT UIT: JÉRÔME COIGNARD, CONNAISSANCE DES ARTS, MAURITSHUIS.

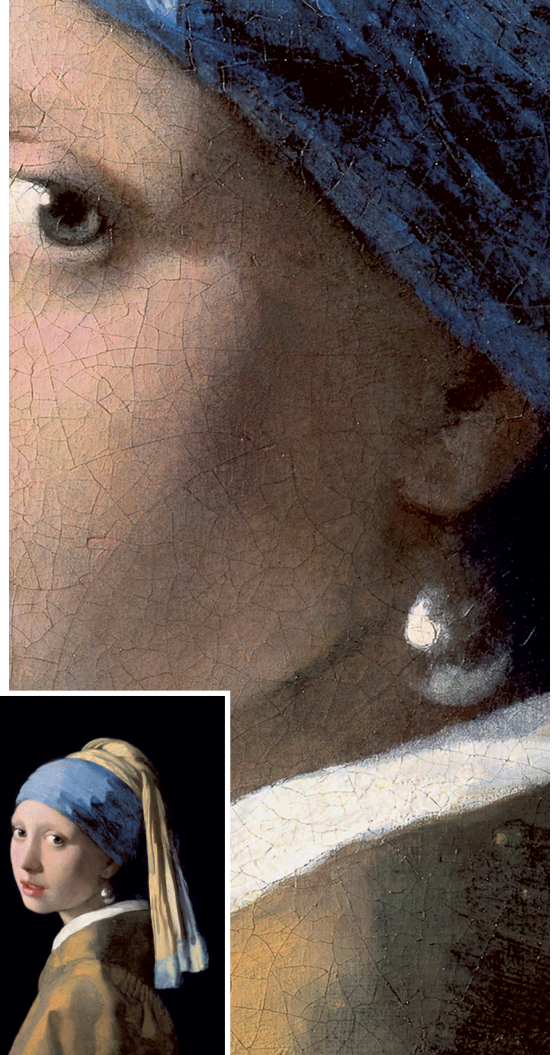
Naast een zeer belangrijk handelscentrum was Holland ook een intellectueel centrum, waar geleerden, schrijvers, filosofen en schilders kennis en ideeën uitwisselden. Het opleidingsniveau van de bevolking binnen de republiek was hoog en de vrijheid van meningsuiting trok mensen aan die in eigen land werden onderdrukt. Leiden en Amsterdam hadden Antwerpen van de troon gestoten als Europese hoofdsteden van de boekdrukkunst. De uitzonderlijke levendigheid van de Hollandse samenleving in de zeventiende eeuw schaarde zich aan een onvergelykbare opeleving van de schilderkunst. Het kleine, dichtbevolkte en verstedelijkte land telde steeds meer kunstcentra: Amsterdam, Delft, Utrecht, Haarlem, Leiden, Den Haag, Rotterdam, Gouda en Dordrecht. Schilders werkten niet langer uitsluitend voor een aristocratische elite, maar voor een nieuwe middenklasse van welvarende burgers. Terwijl met de komst van het protestantisme de katholieke kerk als opdrachtgever voor schilders was weggefallen, zorgde de nieuwe groep opdrachtgevers voor een bloeiende kunstmarkt. Schilders gingen zich specialiseren en bedachten nieuwe thema's die een weergave waren van hun leef- en woonomgeving: landschappen, marines (zeegezichten), stillevens en schilderijen van bloemstukken, burgerlijke interieurs en portretten van individuen of gezelschappen. Het formaat van de schilderijen werd aangepast aan de interieurs van burgers. Zoals de huizen werden weerspiegeld in het water van de vele grachten, zo spiegelde de maatschappij zich in deze nieuwe kunst, die zijn schoonheid ontleende aan een nauwkeurige observatie van de werkelijkheid.

Een bijzonder schilderij dat in het Mauritshuis hangt is het werk 'Meisje met de Parel' dat Johannes Vermeer in 1665 schilderde.

Op het bordje naast het schilderij is de volgende tekst te lezen:

'Dit schilderij, ook wel de "Mona Lisa" van het Noorden genoemd, is altijd beroemd geweest, al sinds het in 1903 in het Mauritshuis kwam dankzij het legaat van Arnold des Tombe. Wie was toch deze jonge vrouw met de half geopende mond, wiens ogen net zo mooi schitteren als de parel in haar oor? Een schrijver dacht dat één van de dochters van de schilder in haar te herkennen, terwijl romanschrijfster Tracy Chevalier haar zag als Griet, de dienstmeid van de schilder. Aan de parel, waaraan één rake, witte verfstreek een verrassend reliëf geeft, is wel een symbolische betekenis gegeven.'

Het schilderij is geen portret maar een **fantasiefiguur**, destijds 'Tronie' (gezicht) genoemd. Dit genre ontstond zo rond 1630 in het atelier van Rembrandt.

HOE GA JIJ JE TALENTEN,
PASSIES EN INTERESSES
INZETTEN EN WELKE
VERDIENMODELLEN PASSEN
DAARBIJ? LAAT JE INSPIREREN
DOOR DE GECEËERDE
ONDERNEMINGEN IN **MONEY**
WORK-OUT EN CREËER JOUW
EIGEN GOUDEN EEUW.

De ondernemingen en situaties gecreëerd in *Money work-out* zijn allemaal bedacht en producten van mijn fantasie. Met de bijbehorende opdrachten kunnen studenten hun vaardigheden met het opstellen van financiële businessplannen ontwikkelen en trainen, inclusief de financiële kengetallen en berekeningen voor kostenvermindering en opbrengstvermeerdering die er onderdeel van zijn.

Lil' Kleine gaf in RTL Summer Night op 17 augustus 2017 andere jongeren het volgende advies: 'Creëer je eigen beroep en word gelukkig'.

Alle ondernemingen waarmee je in *Money work-out* kennismakt zijn start-ups. Bij de meeste is uitgegaan van een startdatum op 1 januari. De uitwerkingen van de opdrachten vind je achter in het werkboek, zodat je geheel zelfstandig kunt oefenen. Heb je een oefening gemaakt, dan kun je jouw uitwerking vergelijken met de antwoorden.

**'Creëer je eigen beroep
en word gelukkig'**

2

BEN ZINGT

Ben werkt in deeltijd als muziekdocent op een middelbare school. Hij heeft een conservatoriumopleiding gedaan in zang en gitaar. Ben is een sociaal bewogen persoon. Zijn vriendin Mieke werkt als logopedist in een logopediepraktijk. Zij is gespecialiseerd in het behandelen van stotteraars.

Ben heeft een mooie indringende stem. Naast zijn baan in het onderwijs runt hij zijn mini-onderneming Benzingt.

Via Benzingt heeft hij twee extra verdienmodellen. Hij geeft via de logopediepraktijk waar Mieke werkzaam is in groepsverband **zangles als therapie aan kinderen** met stotterproblemen. Daarnaast zingt hij op begrafenis en crematies.

Nummer	Omschrijving verdienmodel	Soort verdienmodel
1	Salaris docent in dienstverband middelbare school	Actief
2	Via Benzingt muziektherapeut. Vergoeding van zorgverzekeraars	Actief
3	Via Benzingt zingen op begrafenis en crematies. Vergoeding honorarium	Actief

Benzingt bestaat inmiddels twee jaar. In deze opdracht stel je de exploitatiebegroting en de liquiditeitsbegroting voor Bens mini-onderneming voor het derde jaar op. Over de activiteiten van Benzingt is geen btw verschuldigd.

BEN MAAKT VOOR HET DERDE JAAR VAN BENZINGT DE VOLGENDE OMZETPROGNOSE:

VERDIENMODEL 2: ZANGTHERAPIE AAN KINDEREN

- Voor jaar 2 was de omzet uit de vergoedingen van de zorgverzekeraars € 20.000.
- Komend jaar breidt hij het aantal zanglessen uit. Hij krijgt er twee groepen bij. Een omzetsijging van 25% is reëel.

VERDIENMODEL 3: ZINGEN OP BEGRAFENISSEN EN CREMATIES

- De vraag naar livezang op begrafenis en crematies neemt toe. Ben gaat daarom minder werken op zijn middelbare school. Vorig jaar was de omzet van dit verdienmodel € 16.000. Nabestaanden kunnen voortaan via het uitvaartcentrum een liveoptreden aanvragen. Hiervoor geldt een vast tarief. Ben schat de extra omzet op jaarbasis op € 8.000. Dit bedrag wordt opgeteld bij de omzet van het voorgaande jaar.

2.1: BEREKEN DE VERWACHTE OMZET VAN BEN VOOR JAAR 3

	Bedrag:
Berekening omzet verdienmodel 2, zangtherapie	
Berekening omzet verdienmodel 3, live zingen	
Totaal	

**Ben heeft een mooie indringende stem.
Naast zijn baan in het onderwijs
runt hij zijn mini-onderneming Benzingt**

BENS KOSTEN- EN BETALINGSPROGNOSE VOOR HET DERDE JAAR:

- De jaarlijkse afschrijving op apparatuur is € 1.200.
- De vervoerskosten bedragen € 0,20 per kilometer. Het aantal kilometers per jaar is 15.000.
- De te betalen muziekrechten Buma/Stemra zijn € 220 (www.bumastemra.nl).
- De kosten voor het maken van begeleidings-cd's bedragen dit jaar € 750.
- De kosten van siroop en fruit die hij nodig heeft voor de zangtherapie zijn € 800 per jaar. De inkoop doet hij in de supermarkt en hij rekent direct af.
- De aanschaf van materiaal via Bol.com bedraagt € 250. Hij gebruikt dit materiaal voor de zanglessen.
- Een aantal keer per jaar zingt Ben samen met een zangeres, Layla, live op begrafenissen en crematies. De geschatte kosten voor het inhuren van Layla zijn € 2.000 en Layla wordt direct uitbetaald.
- De administratiekosten bedragen € 200 per maand en worden maandelijks betaald.
- De websitekosten en kosten voor Facebook-promotie zijn € 150 per kwartaal. Deze kosten worden direct betaald.
- De jaarpremie voor de aansprakelijkheidsverzekering bedraagt € 180 inclusief assurantiebelasting. Deze premie wordt begin januari betaald.
- De jaarpremie voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering is € 1.200. Ben betaalt deze in januari. www.mkb-service.nl
- Ben begroot de onvoorziene kosten op € 600 per jaar. Deze kosten boekt hij op 'Algemene kosten'. Hij betaalt deze in het begrotingsjaar.
- De privéopname van de zakelijke bankrekening is € 2.000 per maand.
- Aan het begin van het derde jaar is het saldo op de zakelijke bankrekening € 1.700 en dat op de zakelijke spaarrekening € 8.300.

BENS OMZET- EN INKOMSTENPROGNOSE VOOR HET DERDE BESTAANSJAAR VAN BENZINGT:

- De geschatte omzet van verdienmodel 2, de zangtherapie, wordt door de verzekeraars voor 80% uitbetaald in het derde jaar. Het restant betalen zij in het eerste kwartaal van het vierde jaar.
- Ben heeft over jaar 2 nog € 5.000 te goed van de verzekeraars. Deze betaling verwacht hij in maart van het derde jaar.
- Van de extra omzet van € 8.000 van verdienmodel 3 ontvangt hij de helft in het derde jaar; de overige € 4.000 wordt uitbetaald in jaar 4.
- Benzingt heeft geen leningen lopen.

2.2: STEL DE EXPLOITATIEBEGROTING OP VOOR HET DERDE BESTAANSJAAR VAN BENZINGT

EXPLOITATIEBEGROTING BENZINGT		
Omschrijving	Bedrag €	Bedrag €
Omzet		
Overige opbrengsten		
Totale opbrengst		
Exploitatiekosten		
Inhuur zzp'ers		
Afschrijvingen		
Verkoopkosten*		
Huisvestingskosten		
Verzekeringskosten*		
Administratiekosten*		
Vervoerskosten*		
Algemene kosten		
Totale exploitatiekosten		
EBIT		
Rentekosten		
Resultaat voor belasting		

2.3: GEEF DE BEREKENING VAN DE KOSTENPOSTEN GEMARKEERD MET EEN *

Verkoopkosten:

Verzekeringskosten:

Administratiekosten:

Vervoerskosten:

2.4: STEL DE LIQUIDITEITSBEGROTING OP VOOR HET DERDE BESTAANSJAAR VAN BENZINGT. DEZE BEGROTING MAG IN ÉÉN KEER VOOR HET GEHELE JAAR WORDEN OPGESTELD

De huidige zakelijke activiteiten van Ben zijn vrijgesteld van btw. Op de liquiditeitsbegroting wordt daarom geen rekening gehouden met btw.

LIQUIDITEITSBEGROTING BENZINGT

Omschrijving	Bedrag €	Bedrag €
Saldo liquide middelen		
Ontvangen omzet*		
Ontvangsten van debiteuren		
Totale ontvangsten		
Uitgaven		
Inhuur zzp'ers		
Verkoopkosten		
Huisvestingskosten		
Verzekeringspremies		
Administratiekosten		
Vervoerskosten		
Algemene kosten		
Privéopnamen		
Totale uitgaven		
Saldo liquide middelen		

2.5: GEEF DE BEREKENINGEN VAN DE MET EEN * GEMARKEERDE BEDRAGEN

Ontvangen omzet:

SIROOP EN
FRUIT, NODIG
VOOR DE
ZANGTHERAPIE,
REKENT HIJ
DIRECT AF

2.6: BEN IS VAN MENING DAT HIJ MEER KAN VERDIENEN MET ZIJN MUZIKALE TALENTEN. DAARVOOR MAG JIJ EEN CIJFERMATIG ONDERBOUWD VOORSTEL DOEN. BEDENK EEN NIEUW VERDIENMODEL DAT VOOR BENZINGT ZOU KUNNEN WERKEN EN WERK HET CIJFERMATIG UIT

Voorbeeld van een extra verdienmodel:

Uitgewerkt in cijfers:

2.1: BEREKEN DE VERWACHTE OMZET VAN BEN VOOR JAAR 3

Berekening omzet verdienmodel 2, zangtherapie € 20.000 * 1,25 =	Bedrag: € 25.000	
Berekening omzet verdienmodel 3, live zingen € 16.000 + € 8.000 =	€ 24.000	+
Totaal	€ 49.000	

2.2: STEL DE EXPLOITATIEBEGROTING OP VOOR HET DERDE BESTAANSJAAR VAN BENZINGT

EXPLOITATIEBEGROTING BENZINGT

Omschrijving	Bedrag €		Bedrag €
Omzet	49.000		
Overige opbrengsten	0	+	
Totale opbrengst			49.000
Exploitatiekosten			
Inhuur zzp'ers	2.000		
Afschrijvingen	1.200		
Verkoopkosten*	2.620		
Huisvestingskosten	0		
Verzekeringskosten*	1.380		
Administratiekosten*	2.400		
Vervoerskosten*	3.000		
Algemene kosten	600	+	
Totale exploitatiekosten			13.200
EBIT			35.800
Rentekosten			0
Resultaat voor belasting			35.800

2.3: GEEF DE BEREKENING VAN DE KOSTENPOSTEN GEMARKEERD MET EEN *

Verkoopkosten:

$$€ 220 + € 750 + € 800 + € 250 + € 600 = € 2.620$$

Verzekeringskosten:

$$€ 180 + € 1.200 = € 1.380$$

Administratiekosten:

$$€ 200 * 12 = € 2.400$$

Vervoerskosten:

$$€ 0,20 * 15.000 \text{ km} = € 3.000$$

2.4: STEL DE LIQUIDITEITSBEGROTING OP VOOR HET DERDE BESTAANSJAAR VAN BENZINGT. DEZE BEGROTING MAG IN ÉÉN KEER VOOR HET GEHELE JAAR WORDEN OPGESTELD

De huidige zakelijke activiteiten van Ben zijn vrijgesteld van btw. Op de liquiditeitsbegroting wordt daarom geen rekening gehouden met btw.

LIQUIDITEITSBEGROTING BENZINGT

Omschrijving	Bedrag €	Bedrag €
Saldo liquide middelen	10.000	
Ontvangen omzet*	40.000	
Ontvangsten van debiteuren	<u>5.000</u>	+
Totale ontvangsten		55.000
Uitgaven		
Inhuur zzp'ers	2.000	
Verkoopkosten	2.620	
Huisvestingskosten	0	
Verzekeringspremies	1.380	
Administratiekosten	2.400	
Vervoerskosten	3.000	
Algemene kosten	600	
Privéopnamen	<u>24.000</u>	+
Totale uitgaven		36.000 -
Saldo liquide middelen		19.000

2.5: GEEF DE BEREKENINGEN VAN DE MET EEN * GEMARKEERDE BEDRAGEN

Ontvangen omzet:

$$\begin{array}{r}
 80\% \text{ van } € 25.000 = € 20.000 \\
 € 16.000 + € 4.000 = \underline{€ 20.000} + \\
 € 40.000
 \end{array}$$

2.6: BEN IS VAN MENING DAT HIJ MEER KAN VERDIENEN MET ZIJN MUZIKALE TALENTEN. DAARVOOR MAG JIJ EEN CIJFERMATIG ONDERBOUWD VOORSTEL DOEN. BEDENK EEN NIEUW VERDIENMODEL DAT VOOR BEN ZINGT ZOU KUNNEN WERKEN EN WERK HET CIJFERMATIG UIT

Neem jouw uitwerking van deze opdracht door met je vakdocent.

Voorbeeld van een extra verdienmodel:

- Ben heeft al drie actieve verdienmodellen. Voor hem zou het goed zijn om een passief verdienmodel toe te voegen aan zijn onderneming, bijvoorbeeld filmpjes maken van gitaarlessen. Klanten kunnen deze via zijn website kopen door middel van een Ideal-betaling.

Uitgewerkt in cijfers:

- Bens website moet worden aangepast en hij moet de filmpjes opnemen in een studio. De filmpjes moeten immers van goede kwaliteit zijn. Tegelijkertijd moet de prijs aantrekkelijk blijven.

Stel dat per jaar 730 klanten een les kopen voor € 5 per les. Dat zijn twee filmpjes per dag.

Omzet: $730 * € 5 = € 3.650$

De kosten voor het opnemen filmpjes en het aanpassen van de website zijn € 1.200.

Bens winst in eerste jaar wordt daarmee:

$€ 3.650 - € 1.200 = € 2.450$

Kan Ben meer verdienen met zijn muzikale talenten?

